DAGENS NYHETER.

Nr 252 Uppl. A Stockholms-uppl. (27382) — Fredagen den 17 September 1948 — Lösnummerpris På tåg och båtar 25 öre 20 öre

FOLKET MOT ENPARTISTYRE

Väljdrna föredrar en samlingsregering enligt Gallupanalys

MAJSIFFROR STÅR SIG

Trots de skärpta motsättningarna mellan partierna under valkampanjen visar en ny Gallupanalys att det för närvarande finns en ungefär lika stark opinion för en samlingsregering som när Gallup i maj i år gjorde sin senaste undersökning på denna punkt. 64 procent är för en samlingsregering med alla eller några partier mot 22 procent för enpartiregering.

I början av september ställde Gallupinstitutets intervjuare till ett representativt tvärsnitt av svenska folket frågan: "Vilket tycker ni under normala förhållanden vore bäst: att regeringen vore sammansatt av representanter för ett riksdagsparti, några partier eller alla?" Resultaten av samma fråga när den ställdes i september 1947 och maj 1948 redovisas även i nedanstående tabell:

	Sept. 1947	Maj 1948	Sept. 1948	Högerns	Folk-partist.	Bonde-förb.	Soc.-dem.	Komm.
	%	%	%	%	%	%	%	%
Bäst med alla partier ...	49	41	41	50	54	45	32	32
Bäst med några partier ..	21	21	23	34	29	36	16	32
Bäst med ett parti	16	20	22	12	11	9	38	33
Ingen åsikt	14	18	15	4	7	10	14	3

I ovanstående har siffror för dem som icke deklarerat partisympatier för något från medeltalet för folket i dess helhet.

Forts. sista sidan spalt ett.

50 poliser, hundar jagar våldtäktsman

Från Dagens Nyheters korrespondent
GÖTEBORG, torsdag.

Femtio poliser och ett antal spårhundar sökte på torsdagen igenom den oländiga terrängen vid Delsjön utanför Göteborg för att finna något spår av den mystiske "pistolmannen", som sedan någon tid utfört några sällsynt råa kvinnoöverfall i Göteborgs östra stadsdelar. Trots att spaningarna bedrevs till mörkrets inbrott är mannen fortfarande på fri fot.

Nidingens första framträdande var särskilt rått. Han stod gömd i en garderob hos en ung fru, vars man var borta. När hon lagt sig trädde han fram och hotade med att skjuta henne om han inte fick sin vilja fram. När han fullbordat dådet hotade han att skjuta henne om hon anmälde något till polisen. Saken har utan kvinnans medverkan kommit till polisens kännedom, då hon själv är alldeles uppriven och inte har vågat yppa något om saken.

Följden blev att en vildig spaningsapparat sattes i gång för att man skall få fast våldsmannen. Han lär vara i 35-årsåldern och går vårdslöst klädd i grå, slitna kläder. Han har ett brutalt utseende

Forts. sista sidan, spalt åtta.

UNDANVIKANDE REGERINGSMANÖVRER I FACKBETONAD RADIODISKUSSION

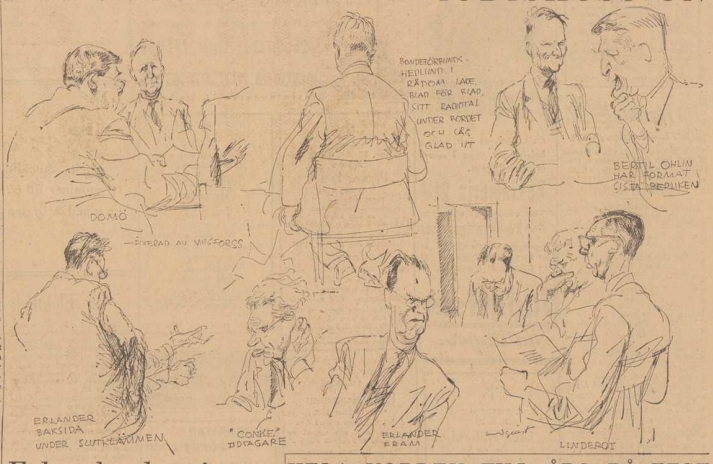

Torsdagskvällens stora radiovaldebatt blev lång — och kanske en smula för teknisk för den stora massan radiolyssnare, men på sitt sätt illustrativ för gränsdragningen partierna emellan. En klar gräns mot kommunisterna märktes ut, och på en annan front trängdes regeringens båda talesmän Erlander och Wigforss ganska hårt mellan sköldarna.

Wigforss deklarerade inför högerns krav på räntehöjning bibehållande av sin fastlästa ränta, men vek på andra punkter med ledig skicklighet undan kraven på fasta linjer, medan Erlanders bidrag till diskussionen huvudsakligen rörde sig kring den höga svenska levnadsstandarden och socialdemokratins marschmedel "steg för steg".

Folkpartiledaren deklarerade med skärpa behovet av en penningvärdets stabilisering och en klar och effektiv sparframjande finanspolitik som snabbaste vägen ur krisen. Hans inlägg utmynnade i ett förord för allmän demokratisk regeringssamverkan.

Se sidan tretton, spalt två

500.000 FRANSMÄN I STREJK

Vittne söks från Sverige mot SA-prins

Tyske exprinsen August Wilhelm i SA-uniform under nazismens glansdagar. Där under chefredaktören fil. dr Stefan Szende.

Författaren och chefredaktören Stefan Szende i Solna har kallats att vittna i målet mot tyske exhalterna förre son, prins August Wilhelm, vilken anklagas för att ha vetat om att tortyr ilitigt användes av SA vid förhör med politiska motståndare. Dr Szende, som själv var ett av offren för SAs tortyr då han satt häktad 1933, har av denaziseringsdomstolen ombetts att inför svensk domstol avge sitt vittnesmål för att detta skall kunna åberopas i processen mot exprinsen.

Se sidan tolv, spalt sex.

Jerusalemstriderna blossar upp på nytt

Hyderabads utrikesminister, nabab Jung, (i mitten) vid säkerhetsrådets möte i Paris på torsdagen.

Den franska regeringens nya finansplan framlades på torsdagen och innebär en serie drastiska prishöjningar och skattesärpningar. Strejker förekom runtom i landet, och på torsdagskvällen beräknades de strejkandes antal till över en halv miljon. Bland annat är det franska flyget totalt lamslaget av markpersonalens arbetsinställelse.

Strider blossade på torsdagskvällen åter upp i Jerusalem, enligt rapporter som ingått till Tell Aviv. Araberna uppges ha börjat fientligheterna.

Säkerhetsrådet inledde på torsdagen sitt möte i Paris med att diskutera proceduerfrågor i samband med Hyderabads hänvändelse med anledning av den indiska invasionen. Sovjet sympatiserade med indierna, medan Argentina, Storbritannien och Frankrike föreföll stödja Hyderabad.

Se sidorna sju och åtta.

Erlandersk miss blev skrattsuccès

HELA NORDEN TILL ÅBO PÅ FEST

Kransbinderskan fröken Eva Pipping, dotter till professor Nils Pipping, har värvjagt före jubileet. Till höger akademisekreteraren docent Helmer Tegengren med "dellspirorna.

NYTT TJECKBESÖK VID FEJAN

Vattenglas förstärker Konserthuset

Det blir snabbare takt på tunnelbanebygget under vintermånaderna. För närvarande räknar arbetsstyrkan 375 man, men den kommer att ökas med ämnestone en femtedel när det blir möjligt att överföra arbetskraft från parkavdelningen. Dessutom får åtskilliga asfaltarbetare sysselsättning vid tunnelbygget under vintern.

Framför allt skall man påskynda den nyss påbörjade schaktningen i hörnet av Sveavägen och Kungsgatan. Första etappen omfattar

Forts. sista sidan, spalt tre.

Čirtek ute ur landet, tog flyg på torsdagen

Fyra dagar efter det Karel Čirtek vid tjeckoslovakiska legationen i Stockholm visitats på förbjudet område på ön Fejan kom en annan tjeck till Rävsnäs och hämtades i båt ut till farvattnen kring Fejan. Statspolisen tycks betecknа detta som allvarligare än Čirtekhistoria och håller på med en noggrann undersökning av saken. Utrikesdepartementet bekräftade på torsdagen att Čirtek besökt området och att departementet fått polisrapport om händelserna. Utredningen fortsätter. Čirtek flög på torsdagen till Prag.

Det har kunnat konstateras att det var den icke namngivne tjecken som kom i Jaguarbilen fyra dagar efter Čirteks besök söndagen den 25 juli. Han hämtades i båt vid Rävsnäs — som liksom hela området utefter Rådmansälandet är förbjuden mark för utlänningar — och inkttagare påstår att det satt andra personer av utländsk nationalitet i bilen. Den styrde sedan ut mot de militärt betydelsefulla vattnen kring Fejan. Befolkningen på denna ö har svårt att hålla isär Čirteks eller en annan tjecks besök några dagar efter varann. En del tror sig veta att det rör sig om samme man, medan andra endast kommer ihåg att ett besök ägt rum, nämligen Čirteks.

Denne var under sin vistelse på Fejan gäst hos en kapten i kustartilleriets reserv, vilken förklarar att Čirteks besök kom helt oväntat och bara var en "helt oskyldig söndagsvisit". General Henry Kellgren, chef för försvarets kommun-

Forts. sista sidan spalt ett.

Magistrarna övar fransäs inför akademins 30-årsfest

Från Dagens Nyheters utsände medarbetare

ÅBO, torsdag.

Så många frackar har inte varit samlade i Åbo sedan ett gott stycke före kriget som man på fredagen skall få se marschera upp i forna Åbo akademis högtidssal när nya Åbo akademi firar sin 30-årsdag. Det har varit ett snärj att få ihop dem i dagens Finland, där det är ont om dylik mundering. Men efter den långa vardagen har man åtminstone velat samlas till högtid och fest igen, och med litet god vilja har man till sist lyckats åstadkomma det härför erforderliga antalet s. k. högtidsdräkter.

Den nya akademin fyller 30 år. Det är ju inte ett sådant jämnt antal är som man i vanliga fall gör halt vid för att blåsa i jubileumstrumpeten. Men när man kunde fira kvartsseklenminnet av akademins tillkomst var tiden för Finlands vidkommande inte sådan att den inbjöd till jubilerande. Därför påminner akademin — därtill av skäl som man lär få höra närmare om i rektors högtidstal i morgon — nu i stället i samband med 30-årsminnet om sin tillvaro och den väsentliga uppgift Finlands svenska högskola har att fylla, till fromma inte bara för Finland, utan också för hela Norden. Fredagen ägnas åt jubileet, lördagen åt en doktors- och magisterpromotion, den första sedan 1927 och den andra i den nya akademins historia. Till dessa akademiska festdagar kommer Åbo att få ta emot gäster inte bara från hela Finland — det svenska såväl som det finska —, utan även från Skandinaviens universitet och högskolor. President Paasikivi har

Forts. sista sidan, spalt sju.

Högtalare på Hötorget valkvällen

Polismyndigheterna har givit Dagens Nyheter tillstånd att använda högtalare på Hötorget om söndag kväll, då tidningen liksom tidigare valår lämnar fortlöpande rapporter om valet. Partiernas röstsiffror redovisas på en stor tavla minuterna efter det de föreligger. Kommentarer samt söndagens nyheter för övrigt sänds ut i högtalarna. På en jättedukt visas aktuella bildmaterial samt snabbteckningar av Birger Lundquist med Henrikverser. Starten går kl. 22.

Gammalt par rekordåhörare Fick medlemskort på livstid

VÄRNAMO, torsdag

Det är i 70-årsåldern nu, lanthandlare Malkolm Johansson i Bredaryd och hans hustru Augusta, men deras vigör är det inget fel på — Johansson själv hjälper till att snickra ihop ett garage åt vägförvaltningen nere i samhället, och hans fru plockar hönsen hemma på gården så dunen ryker. Men de har andra intressen också än arbetet — när Bredaryds föreläsningsförening häromdagen firade 25-årsjubileum stod paret Johansson i centrum för intresset. Anledningen är unik: under hela kvartsseklet har de föreläsningar paret Johansson missat varit sällsynta som smultron i september. För sitt nit tilldelades de ett elegant medlemskort på livstid som berättigar till gratis inträde i fortsättningen.

Forts. sista sidan spalt ett.

Idealstat öster över

Den som vill lära känna våra hemmakommunisters verkliga avsikter skall inte låta lura sig av deras tillfälliga valloften, utan gå till det ideal de eftersträvar, till förhållandena i Ryssland. Dagens ledande artikel på sid. 4 erinrar om förtrycket, kantvisendet och de skrämmande sociala klyfterna i denna alla kommunisters idealstat. Det är genom att dölja den verkligheten som hemmakommunisterna hos oss säker vinna arbetarröster. Att stödja denna kommunistledare eller deras medlöpare inom socialdemokratin är att verka för Sveriges förtryskning.

Utrikesledningen ivrar spionerier heter andraledaren, som erinrar om försöken att sluta över de många fall av öststatsspionage hos oss som förekått avslöjandet av den tjeckiske diplomatens förehavanden. Är det pressens eller utrikesledningens uppgift att ge allmänheten de klara besked som ensamma kan göra slut på falska säkerhetskänslor?

Den stora radiodebatten sammeras i en tredje ledare.

Konsortium på tio delar 250.000 kr.

Vid dragning häromdagen i 1943 års obligationer föll en vinst på 250.000 kr. ut på en obligation som sålts i Malmö. Den ägdes av ett konsortium på tio personer bland de anställda på Ganslandt & Gussing, där glädjen nu står högt i tak.

Av de tio anställda har en hunnit lämna sin verksamhet som resande i firman och öppnat egen rörelse, men eftersom han fortfarande står kvar i lotteribolaget, får han också vara med om att dela vinsten. Bolaget har existerat i 14 år, berättar en av de lyckliga vinnarna.

— Vi köpte 20 obligationer av 33:orna och bytte dem till 43:or när lånet ledes om. Det blir ju ingen förkättlig slant till var och en, trots att vi är tio om att dela den summa som blir över när de obligationsriska skatteavdragen fallit bort.

(DN, Malmö.)

Miljardkrediten åt Sovjet

I november 1946 genomdrev regeringen under påtryckningar ett avtal enligt vilket Sverige under fem eller sex år skulle leverera varor på kredit till Ryssland för 1.000 miljoner. Hur orimligt detta avtal var klarlades redan efter fyra månader, i mars 1947, då Sverige fick genomföra en hård begränsning av sin egen import — en begränsning som sedan gång efter annan skärpts.

Inom avtalets ram har överenskommelser träffats mellan svenska företag och Ryssland om leverans för 230 miljoner kronor, ett belopp motsvarande vad vi får in genom Marshallplanen eller vad vi sparar genom kaffe- och bensinransoneringarna tillsammantagna.

Utrikesutskottets utlåtande i juni 1948 krävde — enligt en tolkning som icke motsades i riksdagen — att utöver dessa 280 miljoner ytterligare kredit inte skulle ges åt Ryssland. Men regeringen påstår att vi bör öka Ryssklands kredit, möjligen ända upp till 1.000 miljoner, om vi får tillbaka lån från annat håll.

Tycker ni inte att 280 miljoners kredit till Ryssland är nog och mer än nog för ett litet land som har ont om valuta och måste skära ned sin import till det yttersta? Eller tycker ni att vi skall driva in lån i Danmark, Norge och England för att kunna höja ryskkrediten? Svarar ni ja på den första frågan och nej på den andra, så rösta med folkpartiet.

Hur man gör som väljare

Se sidan tre, spalt tre.

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.